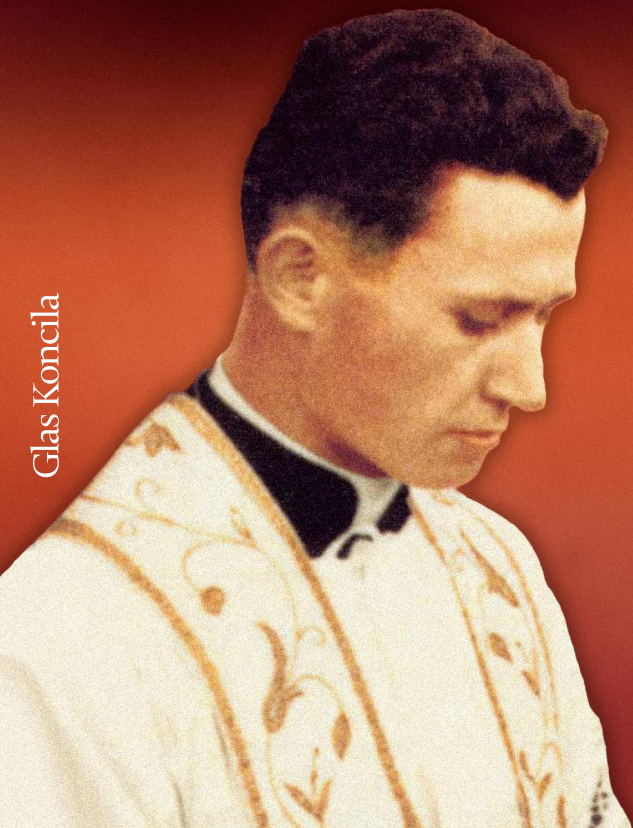

Kardinal Josip Bozanić

Miroslav Bulešić – mučenik svete potvrde

Glas Koncila

SVETVINČENAT, 24. kolovoza 2007.

KARDINAL JOSIP BOZANIĆ
Miroslav Bulešić – mučenik svete potvrde

Izdaje: Glas Koncila, Kaptol 8, Zagreb
Tel.: 01/4874-300; fax.: 01/4874-328
www.glas-koncila.hr
redakcija@glas-koncila.hr
Za izdavača: Nedjeljko Pintarić

ISBN 978-953-241-118-8

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 656723.

KARDINAL JOSIP BOZANIĆ
nadbiskup zagrebački

MIROSLAV BULEŠIĆ -
MUČENIK SVETE POTVRDE

Homilija prigodom liturgijskog spomena
60. obljetnice mučeničke smrti
sluge Božjega vlč. Miroslava Bulešića

Svetvinčenat, 24. kolovoza 2007.

Glas Koncila
ZAGREB

Misna čitanja:

Dj 6,8-10; 7,54-60; *Otk* 21,9b-14; *Iv* 1,45-51

Mučenički trolist

1. Tko danas među nama ovdje okupljenima koji smo čuli navještaj *iz Djela apostolskih*, tko danas među vjernicima koji su upoznati sa životima sv. Stjepana Prvomučenika i sluge Božjega Miroslava Bulešića, može prečuti glas iste molitve i previdjeti trag istoga svjedočanstva? *Gospodine Isuse, primi duh moj!* – tako je sv. Stjepan zazivao dok su ga kamenovali. »Isuse, primi dušu moju!« – zazivao je Miroslav Bulešić u trenutku svoga mučeništva. Tako umiru sveci.

Dok danas liturgijski slavimo blagdan sv. Bartola, apostola i mučenika, pred nas se u »sjemenju kršćanstva« stavlja mučenički trolist izniknuo iz vjernosti Isusu Kristu, izniknuo kao plod ljubavi koju ni smrt nije zaustavila, niti je nasilje uspjelo potamniti istinu o sebedarju koje navješćuje dolazak nebeskoga kraljevstva.

Ne znamo točno na kojem je mjestu prvomučenik Stjepan bio kamenovan; vjerojatno pred jednim ulazom u Jeruzalem.

Za apostola Bartola također nam nisu poznate pojedinosti njegova mučeništva, osim što predaja drži da se dogodilo na njegovu putu iz Armenije. Za velečasnoga Bulešića znamo ne samo mjesto, nego i dan i sat, gotovo i minutu kad se dogodilo mučeništvo koje Crkvu u Istri, i u cijeloj Hrvatskoj nije ostavilo ravnodušnom, iako je i dan i sat i njegovo ime – prema namisli komunističkih vlastodržaca – trebalo zbog straha šutnjom potonuti u zaborav.

Novi put kršćanske nade

2. Uz sv. Stjepana, uz toga vatrenog mladića koji se zauzimao za siromašne, vezano je neustrašivo naviještanje novoga puta riječju i djelom. Tako su tada nazivali put raspetoga i uskrsnuloga Nazarećanina. No, i danas smo se okupili kako bismo slavili taj novi put, jer kršćanstvo je uvijek neugasiv, nov i neiscrpan put, bez obzira na naše ljudske ograničenosti i na našu grješnost. Pokazatelj je to da se kršćanstvo kao novost može širiti samo zahvaljujući hrabrom svjedočenju, koje u temelju ponajprije ima svjedočanstvo apostola koji- ma je pripadao i sv. Bartol.

Čudesna je snaga mučeništva za novi put koji nikada neće zastarjeti. Isusova žrtva iz ljubavi sposobna je spojiti i usmjeriti na isti put tolike životne suprotnosti. Mučenici, sveci – bez obzira u kojem vremenu živjeli – opasnost su za laž i Crkva samo po njima ostaje živom, slobodnom i djelotvornom. Isus svakomu svojem učniku i danas ponavlja: ako ste dobri, poš-

teni – ako ste spremni dati svoj život ili ga izložiti za druge – nitko vam ne jamči da vas neće predavati sudovima, bičevima, uvredama, smrti... Koliko li je samo kamenja bačeno na vjernike otada do danas? Koliko li je poštenih ljudi završilo u sužanjstvu, progonstvu i nasilnoj smrti?

Sveti Luka svojim nam opisom pokazuje svu dramatičnost zbivanja u Jeruzalemu, a takva se dramatičnost ponavlja svaki put kad se na snagu istine odgovori snagom nasilja. Nisu mogli podnijeti mudrost koja ne pripada ljudima nego dolazi od Boga, i nisu željeli biti oslobođeni istinom. Tako su sv. Stjepan, a potom i apostoli, među prvima krvlju posvjedočili novi put kršćanske nade, put koji je Krist započeo svojom smrću i uskrsnućem.

Progonitelji su postali »profinjeni«

3. Divimo se prvim mučenicima: i sv. Bartolu, i sv. Stjepanu. I dobro je što je tako. Vremena koja su protekla prije naših izgledaju nam teška, no sjetimo se da je i minulo dvadeseto stoljeće imalo brojne mučenike, osobito za vladavine fašizma, nacizma i komunizma. Sluga Božji papa Ivan Pavao II. zapisao je: »Ljudi svih društvenih slojeva trpjeli su zbog svoje vjere plativši krvlju svoje prianjanje uz Krista i uz Crkvu; ili su proveli beskonačne godine u zatvoru, ili su bili lišeni svega jer nisu htjeli popustiti ideologiji koja se pretvorila u vladavinu okrutne diktature. S psihološkoga stajališta mučeništvo je najrječitiji dokaz istinitosti vjere, koja čak nasilnoj smrti može dati ljudsko lice i očituje svoju ljepotu i u najokrutnijim progonstvima«. ¹ Naše se vrijeme u usporedbi s ranijim, uza sve spoznaje i dosege, pokazalo i pokazuje

¹ Ivan Pavao II., *Otajstvo utjelovljenja. Incarnationis mysterium, Bula najave Velikog jubileja 2000. godine*, Zagreb, 1999., br. 13, str. 25.

veoma okrutnim. No, nisu vremena zla, zao je čovjek koji bira zlo.

Danas se pred nama kršćanima, barem u ovom dijelu svijeta, više ne pojavljuju organizirane skupine željne krvi. Progonitelji su postali »profinjeni«. S Crkvom se želi uspostaviti takozvana politička i građanska korektnost pa se kršćane nastoji usmjeravati tako da se ne upleću previše u svakidašnji život, da budu što tiši, da budu na distanci. Crkvu se na razne načine pokušava diskreditirati i ušutkati. Naime, u takozvanom civilnom društvu respektiraju se različite organizacije i udruge, a na kršćane i Crkvu ne primjenjuju se ista prava. »Politička korektnost« često nije ništa drugo doli laž i pokušaj kupovanja istine. A mi – svaki kršćanin po sebi, a ne samo predstavnici Crkve – pozvani smo na istinu bez uzmicanja jer znamo da nije posrijedi naša snaga, nego ona koja dolazi od Boga i od njegova Duha.

Bulešić – čovjek u kojem nema prijevare

4. U evanđelju današnjega blagdana riječ je o traženju i nalaženju. Filip je pro-našao Natanaela-Bartola i govorio mu o pronađenom Mesiji. Natanael to nije mogao prihvatiti. Bilo je, naime, u njegovo vrijeme mnogo onih koji su upravo za sebe tvrdili da su posljednji Božji poslanici. A ovaj, o kojemu mu je Filip govorio, još je bio iz Nazareta, mjesta koje je Natanael tako dobro poznao – iz susjednoga neuglednog mjestašca. Njemu je nepojmljivo bilo da iz Nazareta može doći netko važan i velik. A Filip ga je jednostavno pozivao: *Dođi i vidi*. Isus je, pak, Natanaela iznenadio svojom prvom rečenicom: *Evo istinitoga Izraelca u kojem nema prijevare!* A potom ga je posve uvjerio jer ga je uočio pod smokvom, tamo gdje ga nitko nije mogao vidjeti. Biti pod smokvom, značilo je biti u prostoru u koji može prodrijeti jedino Bog. Zacijelo, za Natanaela je to bio važan trenutak njegova postojanja. Bio je

to možda trenutak traženja Boga, traženja smisla vlastita života, konačnoga cilja, trenutak donošenja odluke, trenutak nezvjesnosti i tjeskobe...? Svoj je odgovor našao u Kristu za kojega je kasnije podnio mučeništvo.

Svi mi imamo svoj prostor u kojem nas samo Bog proniče i poznaje. Ovdje smo jer se želimo susresti s Bogom. I nama Filip ponavlja: *Dođi i vidi*. Ako smo istinoljubivi, otkrit ćemo da ovdje u Svetvinčentu postoji netko tko odražava Kristov lik. Ovdje, što nam je izgledalo možda previše blizu, postoji čovjek koji je istiniti vjernik, kršćanin, katolik, svećenik, istiniti Hrvat i Istranin, čovjek u kojemu nema prijevare.

Iz evanđelja do nas dopiru Isusove riječi o otvorenom nebu koje je i sv. Stjepan ponovio dok su ga kamenovali. Draga braćo i sestre, pred nama je otvoreno nebo. Krist je otvorio nebo za nas kako bi nam dao sve što nam je potrebno. Svakoga dana šalje nam svoje poslanike, anđele koji nas tješe, liječe, daju odgovore; prate, anđele koji nas strpljivo slušaju, koji nam ponekad kažu neku oštru riječ... Ali nije nam dao

samo anđele. Krist nas je obdario svojim Duhom koji nas uvodi u zajedništvo neba. Susret s Kristom ne ograničuje život nego nam otvara oči za nove korake. Molimo ga da nam i danas otvori oči srca pa da prepoznamo dragocjenost koju nam je podario u osobi svećenika Miroslava Bulešića.

»Moja je osveta – oprost«

5. Pred nama je Sluga Božji koji je živio duboku vjernost i predanost Bogu od najranijih dana svojega puta prema svećeništvu (1920. – 1947.). Njegova predanost i vjernost došla je do izražaja prigodom ređenja za đakona, a posebice tijekom duhovnih vježbi za svećeničko ređenje krajem ožujka i početkom travnja 1943., kada je sa svom odlučnošću zaključio: »Prije smrt, nego grijeh i nevjernost«. A kad je u ovoj crkvi, 11. travnja 1943. bio zaređen za svećenika, uz tu se odlučnost jasno ocrtavala poniznost i požrtvornost. Sav se želio prikazati za spas i mir svoga naroda, moleći za snažnu volju u poslušnosti Bogu. Zbog toga je izabrao prateće mladomisničko geslo iz Molitve Gospodnje: *Dodji Kraljevstvo Tvoje! Budi volja tvoja!*

Te ga misli nikada nisu napuštale. U zapisima koje je pisao godinu dana kasnije, čitamo: »Ako me hoćeš k sebi, evo me pripravna. Svoj život Ti sasvim darujem

za svoje stado. Uz Tvoju milost i ako me Ti učiniš dostojnim, ne bojim se mučeništva, već ga žudim. Neka bude volja Tvoja. Daj da ne smalakšem nipošto. Daj da ne skrenem krivim putem. Daj mi srčanost da Tebe naviještam tužnom mi i trpećem narodu...« (22. ožujka 1944).²

U ratnim događanjima, u metežu i ideološkim nejasnoćama fašizma, nacizma i komunizma u kojima se našla ispaćena Istra, stasao je svećenik koji je korjenito živio vjeru, a danas pred nama stoji kao blistavi dragi kamen poput *kamena slična kristalnom jaspisu*, kako *Knjiga Otkrivenja* opisuje sveti grad Jeruzalem (usp. *Otk* 21,11).

Ta kristalna čistoća ovoga hrvatskog svećenika proizlazi iz njegove prožetosti evanđeljem. Zbog svoje ukorijenjenosti u Radosnu vijest, bio je kristalno jasan: »Ili smo kršćani, ili to nismo. Nema polovične vjere, ne može je biti. Ako smo kršćani, moramo biti vjerni učenici Kristovi« (3. lipnja 1943. – Uzašašće Gospodinovo).³

² Milovan, Vjekoslav, *Miroslav Bulešić svjedok Kristov*, Pula, 2006, str. 67.

³ *Isto*, str. 159.

I danas je moguće vidjeti koliko su apsurdne bile optužbe koje su ga smještale u politički kontekst.

Kad su ga optuživali da se bavi politikom, u Baderni na Božić 1944. rekao je u homiliji: »Moja politika je ta, da vas potičem na put poštenja, od koga ste daleko; da vam pokažem cilj vašega života, da u vaša srca usadim kršćansku ljubav, slogu i dobrotu, da vam pružim sreću na ovo- me i drugom svijetu; da se za vas žrtvu- jem danju i noću. To je moja politika. To sam činio do sada, to isto učinit ću za vas i ubuduće... Ničega se ne bojim, jer znam da činim u svemu svoju dužnost i miran sam pred Bogom i pred ljudima«. ⁴

Na drugu obljetnicu svećeničkoga re- đenja piše: »Od prije Božića [1944.] protivnici su se digli protiv mene, smatrajući moje djelovanje u apostolatu kao neku politiku. A ja sam činio samo svoju duž- nost: učio sam djecu kršćanskom nauku, sve sam pozivao na kršćanski život, na svetu misu, na svete sakramente... Ništa

⁴ *Isto*, str. 68. i 176.

zato. Ja sam učinio koliko sam mogao iz ljubavi za ovaj jadni mi narod« (11. travnja 1945).⁵ Dvanaest dana nakon toga (23. travnja 1945.) piše svoj »duhovni testament« u kojemu neprijateljima poručuje: »Moja je osveta – oprost«. ⁶

⁵ *Isto*, str. 69.

⁶ *Isto*, str. 70.

Bio je svjestan svojega poziva

6. Drago mi je danas ovdje vidjeti mnoštvo svećenika. Draga braćo svećenici, i mi se danas živeći svoj poziv pitamo kako ostvariti ono što nam je Bog dao kao poslanje. Često tražimo pravi put, tragamo za identitetom svećenika prilagođena novom vremenu. Mučenici nam uvijek pokazuju temeljne crte suvremenosti, a poseban je dar za spomen-uzor imati nekoga iz naše vlastite sredine, iz našega naroda, imati nekoga tko je iskusio naše radosti i trpljenja.

U sluzi Božjem don Miru vidimo jasan odgovor na neka današnja pitanja o svećeniku. Ponajprije, bio je svjestan svojega poziva, duboko dirnut činjenicom da ga je Bog izabrao. Nije se zbog svojega zvanja uzdizao u oholosti nego je gajio poniznost, koja je prerastala u požrtvornost. Bio je iznimno osjetljiv na dobrotvornost koju je sam mogao iskusiti od drugih i koju je veoma cijenio. Bolno je doživljavao ratna stradanja pa je u svoju duhovnost ugradio

svijest o prolaznosti ljudske veličine. Bio je neobično samokritičan i trajno spreman na obraćenje moleći Božju pomoć. Rado je i puno čitao, dobro je poznao Sveto pismo. Bio je svećenik s osjećajem iznimne ljubavi prema Crkvi.

Uz svoj pastoralni rad rado je ulazio u domove svojih župljana koje je želio upoznati, s njima razgovarati o svakodnevnim i životnim temama: zdravlju, radu, djeci. Rado je poučavao u vjeri, odgajao vjernike za aktivno sudjelovanje u sv. misi, zauzimao se za crkveno pjevanje te gajio i razvijao pobožnosti. Bio je veoma angažiran u župnom pastoralnom djelovanju, ali i u Pazinskom sjemeništu kao odgojitelj. Nije znao za odmor ni dok su sjemeništarci i ostali odgojitelji bili na praznicima. Posebnu važnost posvećivao je osobnoj molitvi, zajedništvu sa svećenicima, poštovanju crkvenih poglavara.

Iz duboke pobožnosti proizlazila je njegova smirenost pa je oslobođen straha od smrti često ponavljao: »Samo jedanput će se umrijeti«. U svojoj neposrednosti i otvorenosti prema sugovornicima nije

krio svoje mišljenje, niti je ostavljao dojam nejasnoće glede svojih stavova. Iako mlad, znao je čvrsto stati iza svojih odluka ma bile i suprotne stavovima većine.

Kao pravi hrvatski domoljub volio je svoj narod, svoju Istru, svoj hrvatski jezik i ljude, ali ni u jednom trenutku nije izrazio netrpeljivost prema drugim narodima. Ta i sam je bio školovan u slovenskim i talijanskim školama i učilištima, imao je mnogo prijatelja s kojima je dijelio poteškoće koje su doživljavali i kršćani susjednih naroda pod raznim diktaturama. Razdoblje školovanja u Rimu – u francuskom i u talijanskom, lombardskom zavodu te povezanost s Papinskim hrvatskim zavodom sv. Jeronima – otvorilo mu je široki pogled na ljepotu pripadnosti Katoličkoj Crkvi te istančalo osjećaj za hrvatsku zbilju u tim složenim vremenima. Pripadanje Bogu nije mu dopustilo zaslijepljenost ničim zemaljskim.

Nepopustljiv prema komunizmu

7. Pogađalo ga je udaljavanje mladih od vjere i Crkve, teško je podnosio komunističko i socijalističko »etičko preodgajanje«. Zbog njegove revnosti htjeli su ga udaljiti i poslati u Italiju. Pokušali su to postići nagovaranjem, ali i prijetnjama na koje je on odgovarao: »Ako me ubiju, ubit će me za vjeru i Boga.«

Miroslav Bulešić s mlađim se svećenicima u lipnju 1947. usprotivio prijedlogu rezolucije o izravnijoj suradnji s komunistima unutar takozvanoga »petogodišnjeg plana«, koju je od svećenika očekivala vlast. Neki smatraju da je tada izazvao bijes i mržnju koja je rezultirala kovanjem planova za njegovo ubojstvo. Ono se i dogodilo na današnji dan, 24. kolovoza 1947. godine, u Lanišću.

Obrazac njegove nepopustljivosti prema komunizmu i neprihvatljivim ponudama za kršćanstvo odražavao je stav blaženoga Alojzija Stepinca, osobito glede

komunističkoga nastojanja da se Crkva u nas odvoji od Svete Stolice. Nadbiskup Stepinac i Miroslav Bulešić poznavali su se osobno. Kardinal Stepinac bio je njegov dobrotvor, a u Miroslavu je uočio vrijedna svećenika o čijemu će ubojstvu 16. kolovoza 1953. iz kućnoga zatvora u Krašiću napisati: »Sa velikom boli saznao sam nakon svog dolaska iz tamnice, da je ubijen vlč. g. Bulešić, taj dobri i idealni mladi svećenik. To umorstvo neće donijeti blagoslova ubojicama niti onima po čijim su direktivama izvršili to gadno umorstvo«. ⁷

⁷ Isto, str. 88.-89.

Bog mu je dao svoju snagu

8. Danas posebice upada u oči da je on bio čovjek koji se znao nositi sa svojim krizama i da je unatoč njima bio predan svome pozivu, zauzet za čovjeka, sućutan prema siromasima i svima koji su u potrebi.

Velečasni Bulešić našao se često pred pitanjima doraslosti zahtjevima koji su mu postavljeni. Tako, 8. ožujka 1947. u svoj »dnevnik« zapisuje: »Ne mogu se ničemu ozbiljno posvetiti. Jako sam rastresen otkada sam ovdje u sjemeništu. Vidim da sam nesposoban za dužnost koja mi je povjerena. Prepun sam posla, teško mi je to obaviti pa ništa ne zaključujem. O Bože, pomози mi!«⁸

Zahvaljujući na primljenim milostima i moleći za ustrajnost, na svoj 25. rođendan (13. svibnja 1945.) zapisao je i ovo: »Proživljavamo dane pune tuge i žalosti. Svi su jako utučeni. Ljudi su odvedeni, obitelji žalosne, mladež nepametna. Bože moj,

⁸ Isto, str. 99.-100.

kako je teško ravnat se u dušobrižništvu!
Pomozi mi!«⁹

Ni mjesec dana prije mučeništva (28. srpnja 1947.), u posljednjem zapisu u »duhovnom dnevniku« napisao je: »Već skoro mjesec dana proživljavam veliku unutarnju krizu što me čini, protiv mojoj volji neraspoloženim i žalosnim... Komu da povjerim svoje poteškoće? Samo Tebi, Bože moj! I Tebi, Majko moja!«¹⁰

Draga braćo i sestre, upravo u onom trenutku kad mu se činilo da ima najmanje snage, Bog mu je dao svoju snagu. Okrutno se ubojstvo tako prometnulo u slavu pobjede, a svećenik Miroslav Bulešić je ovjenčan palmom mučeništva. Na zidu i podu župne kuće u Lanišću ostao je trag njegove mučeničke krvi, ali je još dublji trag ostao živjeti u ljudima koji su svjedočili o zvjerstvima ubojica s komunističkim predznakom. Jasno je bilo već tada da u narodu živi glas o njegovoj svetosti (*fama sanctitatis*), što potvrđuje i detalj da su svećenici u Pazinskom sjemeništu, dan

⁹ Isto, str. 70.

¹⁰ Isto, str. 103.-104.

nakon mučeništva s Bulešićeve okrvavljene košulje odrezivali komadiće platna i čuvali ga kao dragocjenu relikviju. Iz svjedočenja očevidaca razvidno je s koliko je žara i neustrašivosti gorio za Krista. Mogli bismo ga nazvati mučenikom svete potvrde jer je mučeništvo podnio dok je kao podravnatelj Pazinskoga sjemeništa pratio delegata Svete Stolice, mons. Jakoba Ukmara, pri dijeljenju svete potvrde u Buzetu i okolnim župama, u kolovozu 1947. godine.

Prikrivanje zločina – olako se naziva antifašizmom

9. Predragi vjernici, do danas su nam ostala pitanja o tom vremenu, poglavito o sustavima koji su za sobom ostavljali polja smrti, jame, fojbe i rovove prepune leševa; o sustavima koji su istodobno govorili o veličini ideja, o ostvarenjima sna, o oslobođenju... Kako je moguće da se desetljećima utjerivao strah u kosti ljudima koji su znali istinu, a o njoj nigdje nisu smjeli progovoriti nego se sustavno gradila laž o narodnoj vlasti, o volji naroda, o presudama u ime naroda? Kakva je to bila vlast koja je nakon zločina u Lanišću postavila stražu ne dopuštajući ni da se pomogne ranjenima? Kakva je to istraga u kojoj žrtve koje su podnijele toliko brutalnosti bivaju optužene, a kasnije i osuđene? Kakva je to narodna vlast koja narodu nije dopustila ni nazočnost na sprovodu zvjerski ubijena svećenika? I kakva je to bila sloboda koja je kažnjavala čak i spominjanje imena toga svetog Božjeg službenika?

Kakvo je to oslobođenje – ma s koje god strane dolazilo – u kojemu su se u tamu smrti odvodili ljudi bez stvarne krivice i bez suđenja? Kakva je to bila vlast koja je – od čovjeka koji je cijeli svoj život darovao svomu narodu – htjela napraviti »crnoga narodnog neprijatelja«? Netko to danas – kad se već ranije nije smjelo – i ovdje u Istri mora pitati, mora o tome progovoriti i mlade upoznavati da ono što se u Istri, kao i drugdje u Hrvatskoj, olako naziva antifašizmom nije ništa drugo doli prikrivanje zločina. Za partizanske zločine – za koje još uvijek nitko nije odgovarao – fašistički i nacistički zločini ne bi smjeli biti pokrićem. Jer, ovdje su naizmjenično sve tri protuljudske ideologije činile zločine, iako su najgore odmazde činili oni, koji su u određenom trenutku prevladali šireći potom mržnju i netrpeljivost. Može li danas još netko povjerovati da bi se antifašizmu oduzela vrijednost ako bi se jasno progovorilo o zločinima i zločincima s komunističke strane? Antifašizmu nije potrebno da se pod njegov plašt skrivaju komunistički zločini, ni da se još uvijek

olako izjednačava legitimna i opravdana obrana slobode s revolucionarnom borbom komunista za osvajanje vlasti.

Ovo spomen-slavlje don Mirova prijelaza u vječnost nije revizija, nego vizija povijesti; vizija koju smo dužni prenositi mlađim naraštajima. Oni danas trebaju znati da je o jednoj smrti, o tisućama i desetcima tisuća smrti, komunistička vlast nametnula šutnju. Razgovor o ubojstvima i nalogodavcima tih ubojstava, o zločinačkom sustavu komunističke strahovlade plaćao se životima ljudi koji su željeli živjeti i raditi u miru. Ne ćemo se moći osloboditi vraćanja u prošlost sve dok se ne rasvijetli istina o žrtvama totalitarističkih režima.

Ovdje je narod osjećao da ga svaka nova neistina bezbožnih režima gura u ponor mržnje i nesreće. Ovdje je narod osjećao Katoličku Crkvu kao svoj prostor bliskosti i kao siguran putokaz, osobito zahvaljujući marnome radu svećenika. I svećenici i vjernici često su se zatekli u mnoštvu bezizlaznih situacija. Znali su da pobjeda partizana za sobom povlači teške poslje-

dice za narod i za kršćanstvo u njemu; sve su više uviđali da u njihovoj borbi protiv okupatora nije na prvom mjestu oslobođenje i boljitak istarskoga čovjeka, nego nastojanje oko uspostave komunizma. U tim prilikama biti prosvijetljen evanđeljem, bio je jedini put koji nije vrijeđao ljudsko dostojanstvo.

Vjerujem da bi danas svima trebalo biti jasno kako se povijest ovoga dijela Hrvatske, prošlost istarskih ljudi ne može razumjeti bez podsjećanja na nesebičnost, žrtve i patnje istarskih rodoljuba narodnjaka i bez neizmjernoga doprinosa Crkve. Ne bi se mogla zamisliti bez posebnoga zauzimanja svećenika za suživot, za očuvanje ljudskih vrijednosti koje su nevolje i zlo htjeli uništiti. Danas ne bi smjelo biti udžbenika hrvatske povijesti koji ne bi s ponosom isticali dobro koje su promicali crkveni službenici kojih se danas spominjemo, a koji su uosobljeni u mučeništvu sluge Božjega Miroslava Bulešića.

Zato danas zahvaljujemo Bogu za uzorne istarske svećenike koji se nisu povodili za ideologijama, nego su u teškim povi-

jesnim događajima osluškivali Božji glas, glas nebeskoga kraljevstva imajući pred sobom povjerenu im zajednicu vjernika i čovjeka u potrebi, bez obzira kojem narodu pripadao i kojim jezikom govorio.

Miroslav Bulešić ostavio je odjek Kristova poziva

10. Predragi vjernici, danas je ovdje otvoreno nebo. Oko ovoga oltara događa se žetva plodova izniklih iz sjemena mučenika. Danas ovdje sjaji kristalni jaspis istarske duše mučenika Miroslava. A mi smo, draga braćo i sestre, »izvršitelji Duhovnoga testamenta« koji je sluga Božji Miroslav Bulešić napisao 23. travnja 1945. Iako ga je čudila i više puta razočarala nezahvalnost naroda, znao je da joj je korijen u kršćanskoj mlaštosti. obraćajući se narodu kojemu je kao svećenik služio, napisao je: »Hvala i tebi, mili moj puče! Bio sam malo vremena s tobom. Dosta mi je bilo da sam te upoznao, da sam vidio tvoje mane, tvoje pogreške. Upoznao sam tvoju dušu, oćutio sam tvoje poteškoće, jer su tvoje poteškoće bile moje, tvoje žalosti bile moje.«¹¹ Te su riječi upućene nama. One ostaju kao trajan poziv osobito mladima, ali i nama koji živimo svoj svećenički poziv.

¹¹ *Isto*, str. 159.

U svome posljednjem pismu od 21. kolovoza 1947., u dopisanome dijelu koji nazivamo *post scriptum*, priopćuje broj kojim će jedan novi sjemeništarač označiti svoje rublje, radi lakše organizacije posla u sjemeništu. Novi je to broj za novoga čovjeka na putu prema svećeništvu. To je njegov nedovršeni *post scriptum*. Lijepa podudarnost koja još i danas poziva mlade ljude. U istom je pismu napisao: »Bog znade što i zašto radi«.

Njegova je košulja natopljena krvlju i zauvijek obilježena Kristom, a toliko je potreba koje u hrvatskoj Istri i po čitavoj Hrvatskoj zovu nove svećenike kako bi nasljedovali trag Kristove ljubavi u predanosti Bogu i vjernicima. Sluga Božji Miroslav Bulešić ostavio je odjek Kristova poziva, svoj *post scriptum* za koji molimo da ga pročitaju i čuju svi mladići i djevojke koji su spremni – kroz svećeničko i redovničko zvanje – darovati svoje oduševljenje za Boga.

Završavam riječima posvete Miroslava Bulešića Majci Božjoj od 8. prosinca 1942., kad je zapisao sljedeće: »Neka zavlada

Tvoje Presveto Srce u srcima svih ljudi: u meni, u mojoj obitelji, u našem Zavodu, u našoj Istri, u cijelom svijetu«. ¹²

Draga braćo i sestre u Kristu, zazovimo danas pomoć nebeske domovine. Svi sveti istarski mučenici; svi sveti hrvatski, slovenski i talijanski mučenici, molite za nas! Slugo Božji Miroslave, zagovaraj nas!

¹² *Isto*, str. 33.

SADRŽAJ

Mučenički trolist	5
Novi put kršćanske nade	7
Progonitelji su postali »profinjeni«	9
Bulešić – čovjek u kojem nema prijevare	11
»Moja je osveta – oprost«	14
Bio je svjestan svojega poziva	18
Nepopustljiv prema komunizmu	21
Bog mu je dao svoju snagu	23
Prikrivanje zločina – olako se naziva antifašizmom	26
Miroslav Bulešić ostavio je odjek Kristova poziva	31

Postalulatura sluge Božjeg Miroslava Bulešića

Kalpornija Pizona 4, 52 100 Pula

Tel./faks.: 052/391-989

Postulator: mons. dr. Jure Bogdan

Via Tomacelli 132

I-00186 Roma

Vicepostulator: mons. dr. Vjekoslav Milovan

Kalpornija Pizona 4

52 100 Pula

Spomen-zbirka sluge Božjega Miroslava Bulešića

SVETVINČENAT - Župa sv. Vinka mučenika

52 342 SVETVINČENAT, kbr. 39

Tel.: 052 560-004

Foto: Glas Koncila (N. Pintarić)

SVETVINČENAT, 24. kolovoza 2007.

Nadbiskupova učiteljska služba:

1. Najsvjetliji lik Crkve Božje u Hrvata (1998)
2. Društvo po mjeri Očenaša (1999)
3. Da život imaju (2000)
4. Osobna i društvena dimenzija korizme (2001)
5. Sinoda - življenost vjere, nade i ljubavi (2002)
6. Na tragu Stepinčeve baštine i uzora (2003)
7. Hrvatska - domovina koju se voli (2004)
8. Krepost umjerenosti (2004)
9. Privlačnost Stepinčeve blizine (2005)
10. Hrvatska u Europi (2005)
11. Petre, uvijek treba oprostiti (2005)
12. Svjedočanstvo ljubavi blaženog Alojzija (2006)
13. Sinoda - Božji poziv na novi početak (2006)
14. S blaženim Alojzijem graditi evanđeosku kulturu (2007)
15. Propovijed na Blajburškom polju 13. svibnja 2007.
16. Miroslav Bulešić - mučenik svete potvrde (2007)